

ELIEL SAARISEN 150-VUOTISJUHLIA VIETETTIIN AURINKOISESSA HVITTRÄSKISSÄ

Maailmankuulun arkkitehti Eliel Saarisen 150-vuotisjuhlia vietettiin runsaan juhluvierasyleisön kesken aurinkoisessa Hvitträskissä sunnuntai-iltapäivänä 20. päivä elokuuta. Luoman Kyläyhdistyksen järjestämä juhla keräsi Elielin elämäntyöstä ihastuneita vieraita niin puutarhan kuin Hvitträskin olohuoneenkin täydeltä. Kunniavierana oli Elielin pojan, arkkitehti Eero Saarisen poika Eric, joka on ansioitunut ennen kaikkea elokuvaohjaajana.

Kyläyhdistys nouti Ericin ja hänen vaimonsa Liinan edellisenä iltana yöpymään Majvikiin, jossa heillä oli tilaisuus tutustua Majvikin linnnaan, sekä arkkitehtitoimisto Gesellius – Lindgren - Saarisen suunnittelema. Majvikin linnasta ei ole säilynyt signeerattuja suunnitelmia. Eric pohtikin linnaa tarkkaillessaan, että todennäköisimmin linnan on piirtänyt Lindgren, sillä isoisä olisi todennäköisesti tehnyt tornista vähemmän terävän Hvittorpin tyyliin.

Kuva 1. Tuula Saari (oikealla) kiittää Eric Saarista ja luovuttaa hänelle Loja Saarisen kuultokudoksesta tehdyn sisustustyynyn. Sisustustyyny on kopio Ann Jonassonin tekemästä kudoksen pienoismallista, joka on esillä Bobäcks Skolassa. Kuvassa keskellä Hvitträsk-museossa pitkän elämäntyön tehnyt Pepita Ehrnrooth-Jokinen.

Juhlien pääorganisaattorina toiminut, Luoman Kyläyhdistyksen puheenjohtaja Tuula Saari tiedusteli puutarhajuhlien aikana Ericiltä, oliko puutarhajuhlissa tarjoillun, Loja Saarisen reseptillä luomalaisen toimesta valmistetun mustikkapiirakan maku tuttu. Vastaus oli selkeä: maku on erinomainen.

Hvitträskin puutarhassa juhlijoita viihdytti myös Bobäcks Skolan oppilaiden kuoro – olihan Bobäcks Skola Elielin ja hänen vaimonsa Lojan erityismielenkiinnon kohteena. Saaristen merkittävällä lahjoituksella koulurakennus saatiin toteutettua ja Loja, arvostettu tekstiilitaiteilija USA:ssa, lahjoitti arvokkaan kultokudoksen koulun seinälle.

Kuva 2. Bobäcks Skolan kuoro esiintyy Hvitträskin puutarhassa.

Kultokudos on kopio teoksesta "The Festival of the May Queen", joka on kooltaan 4,9*5,5 metriä ja sijaitsee edelleen alkuperäisellä paikallaan Kingswoodin tyttökoulun ruokasalin seinällä Michiganin Cranbrookissa. – Cranbrookin taideakatemia on yksi Eliel Saarisen ehkä merkittävimmistä luomuksista USA:ssa. Loja toimi USA:ssa taideakatemiaan tekstiiliosaston johtajana. Hänen Cranbrookissa teettämänsä kultokuduskopio on alkuperäistä puolet pienempi. Se on riippunut Bobäcks Skolan seinällä lähes 70 vuotta. Tietävästi tuo kudos on hänen ainoa teoksensa Suomessa.

Puutarhassa vietetyn kahvitilaisuuden jälkeen juhlallisuudet jatkuivat Hvitträskin sisätiloissa. Kirkkonummen Kamariorkesterin jousikvintetti esitti salintäydelle yleisölle Sibeliuksen sävellyksiä. Jean Sibeliusin vietti Saaristen ystävänä varsin paljon aikaa Hvitträskissä. Siitä erinomaisena muistona on hänen löytämänsä Vitträskin kalliomaalaukset – vain muutaman sadan metrin päässä Hvitträskistä lähes pystysuoralla kalliuseinämällä.

Kirkkonummen Kamariorkesteri vietti juuri 50-vuotisjuhliiaan. Luomalaisen Risto Saaren perustama orkesteri yleensä esiintyy sinfoniaorkesterikokoonpanossa, mutta tätä tilaisuutta varten Riston poika Kari Saari oli koonnut jousikvintetin, jonka musisointi osuvasti valmisteli tunnelmaa kvintetin esitysten jälkeiseen paneelikeskusteluun.

Keskustelun aloitti Saaristen sukuun kuuluva Risto Voipio. Hän kertoi Saaristen, Lojan ja Elielin elämästä Hvitträskissä ja myöhemmin Michiganin Cranbrookissa. Erityisen mielenkiintoista oli kuulla Elielin vanhemmista, hänen lapsuudestaan ja nuoruudestaan sekä opiskeluistaan. Eliel oli vilkas, jopa ylivilkas lapsi: koululuokkia jouduttiin käymään parhaimmillaan jopa kolmesti. Mutta oikean koulun ja oppiaineiden löydyttyä opiskelu sujui ja lopputuloksena saavutukset ovat – kuten voimme nyt todeta - maailmankuuluja.

Kyläyhdistyksen juhlien tukijoina toimi Suomen Kansallismuseo, jonka hoidossa myös Hvitträsk on. Museon intendentti Mikko Teräsvirta toivotti juhlavieraat tervetulleiksi niin puutarhaan kuin Hvitträskin sisätiloihinkin. Museo oli hyvin tyytyväinen tilaisuuden toteutukseen, yhteistyö Kyläyhdistyksen ja Museon välillä tiivistyy entisestään. Kirkkonummen ja Luoman kannalta on tietysti hienoa, että mm. Helsingin Sanomien Teema-lehti julkaisi Eliel Saarisesta oman teemanumeron juhluvuoden kunniaksi. Helsinki Design Week on samoin huomionnut tapahtuman ja ehkä vähän poikkeuksellisestikin tiedottaa tästä Helsingin ”ulkopuolisesta” tapahtumasta laajasti.

Kuva 3. Juhlatunnelmaa Hvitträskin puutarhassa.

Hannu Valtanen
Luoman Kyläyhdistys